

**Uitreiking van de Orde van de Vlaamse Leeuw
aan Nelly Maes
te Sint-Niklaas op 28 juni 2014**

**Toespraak door prof. Matthias E. Storme
Voorzitter van de Orde van de Vlaamse Leeuw**

Hoogedelgestrengesche penen in wiens stad wij te gast zijn,
Hooggeachte Mevrouw Maes,
en eerdere dragers van de Orde van de Vlaamse Leeuw,
Dames en heren vertegenwoordigers van het volk op de verscheidende niveaus,
Waarde landgenoten uit Noord- en Zuid-Nederland !

De Orde van de Vlaamse leeuw wordt sinds 1971 regelmatig toegekend, vandaag voor de 30^e maal, ter erkenning van verdiensten in verband met :

- een consequente en kordate houding in de sociale en culturele ontvoogding van de Vlaamse gemeenschap;
- prestaties die de integratie van de Nederlanden bevorderen;
- acties en initiatieven met het oog op de uitstraling van de Nederlandse taal en cultuur.

Voor het eerst hebben we in onze Orde een leeuw; U gaat me hier niet het excuus horen inroepen dat er eerder geen goede vrouwelijke kandidaten waren, want dat is niet zo; enkele keren is het wel anders gelopen dan gepland; en anderzijds zijn wel al talrijke verdienstelijke vrouwen gelauwerd geworden met een Gulden Spoor, in het bijzonder voor culturele uitstraling. In elk geval hebben we vandaag een waardige Leeuwin.

Het is ook passend dat we deze Orde kunnen uitreiken in het stadhuis van deze stad waar Nelly Maes tussen 1970 en 2010 zoveel jaren gemeenteraadslid was, en 6 jaar schepen van onder meer cultuur en onderwijs. De stad ook waar ze naar haar regentaatsstudies haar beroepsloopbaan begon met een eerste job als lerares. En waar ze actief werd in het rijke verenigingsleven van de Vlaamse Beweging, onder meer in het Davidsfonds en de Stichting Lodewijk de Raet.

Gaarne wil ik benadrukken dat Nelly Maes actief was en bleef in de Vlaamse Beweging voor, tijdens én na de politiek. Het maakt me enigszins bezorgd dat dit vandaag een stuk minder het geval is. Het verenigingsleven is nochtans de wieg van de democratie.

Zodra Nelly Maes zich ook politiek engageerde met ene lidkaart van de Volksunie botste ze op de verzuiling van de Vlaamse samenleving in die tijd. Gelukkig had het Vlaamse ondernemersmilieu daar flink wat minder last van dan de wereld van onderwijs en het grootste deel van de non-profitsector. U vindt dit alles en nog veel meer in de biografie die Alain Debbaut met haar schreef: *Ongebonden Best*¹.

Ze richtte mee de Volksuniejongeren op en werd nationaal voorzitter in 1969. Vrouwenemancipatie en meer algemeen gezinsvraagstukken hebben haar steeds beziggehouden. Maar, in het spoor van Maurits Coppieters was Nelly Maes ook altijd zeer internationaal actief, in vredesbewegingen, met ontwikkelingssamenwerking en allerlei vormen van samenwerking tussen regio's in Europa en daarbuiten. Het is dan ook geen toeval dat bij de oprichting van het Vlaams Vredesinstituut in 2004 Nelly Maes voorzitter werd.

Want zoals Anton van Wilderode dichtte:

*Het eerste recht van de vrouwen
is het recht om gelukkig te zijn
en geluk is een roepnaam voor vrede*

*O, mannen, maakt gij uw wereld
nu echt tot een woonhuis voor morgen
tot een zachtere plek om te leven*

(Vrouwen voor de Vrede)

Of het om vrouwenemancipatie ging, om ethische vragen om kosmopolitisme of regionalisme, Nelly Maes was erbij, niet vaak om de leiding te nemen, maar wel om waakzaam te zijn en zoals Socrates van zichzelf zei als een horzel de paarden die in slaap vielen tijdig wakker te steken. Het leverde haar in het parlement de bijnaam rooie Nelly op en nog wel wat andere schimpscheuten.

Toen de Volksunie uiteen viel, en Nelly Maes koos voor “niet splitsen”, en ik wel wilde splitsen, verdedigden we andere ideeën, maar voor zover ik mij herinner is er toch tussen ons nooit persoonlijke animositeit geweest. Nelly Maes heeft zich na die splitsing des te harder geëngageerd op Europees vlak en was zelfs jaren voorzitster van de Europese Vrije Alliantie (EVA). In het Europees Parlement kon ze ook vanuit een heel kleine partij haar stem voldoende laten horen. Vandaag wil men ons doen geloven dat het Europees Parlement versterkt wordt door de verdere profilering van Europese partijen en een campagne met Spitzenkandidaten; ik vrees echter dat de tendens waarbij ook de Commissie vanuit die Europese partijen zou worden samengesteld eerder dan vanuit de

¹ A. DEBBAUT, *Ongebonden best. Nelly Maes. Vrouw en Vlaams*, Pelckmans Kalmthout 2013.

lidstaten geen goede zaak is voor het open debat in het Parlement, zoals Nelly Maes dat heeft beschreven.

Maar zoals ik zei, was en is er voor Nelly Maes ook nog Beweging na de politiek en zien wij vandaag haar inzet in onder meer het Algemeen Nederlands Verbond en de Gravensteengroep, de inzet voor een land dat beschreven is in het gedicht van de West-Vlaamse dichter Robert de Clerck:

*Geef mij een land
dat kan vrij zijn*

*dat kansen grijpt en kansen krijgt
het verleden koestert zonder pijn
en onrecht nimmermeer verzwijgt*

*geef mij een land
dat mooi wil zijn
waar vrede meer dan slogan blijft*

*beleid gevoerd zonder geheim
en zoek naar wat ons samen drijft*

geef mij een land dat jong durft te zijn

*dat klaar staat voor een nieuw begin
de wereld zelf een boodschap seint*

en schoonheid vindt ook binnen in

(Mijn land).

Om al de genoemde redenen is het dan ook met groot genoegen dat wij U de Orde van de Vlaamse Leeuw uitreiken en dat ik U nu het hieraan verbonden zilveren plakket overhandig.